

A háború áldozatai hajdan és most.

— Egy orvos összehasonlításai. —

(Saját tudósítónktól.) Küttner Hermann boroszlói sebész, aki egész sor háboruban részt vett, nemrég terjedelmes tanulmányt közölt a „Deutsche Revue“-ben. Ebben megcáfolja azt a föltevést, mintha a mai háborúk véresebbek lennének a régieknél. A rendkívül véres Balkán-háborukat ebből a szempontból nem veszi tekintetbe. Küttner adatait legutóbbi másfél évszázad alatt folytatott háborúkból meríti.

Frigyes császár háborúiban a sebesültek és halottak száma átlag 26 százalék, a Napoleoni csatákban a küzdő seregek 22 százaléka volt a veszteség. Sokkal csekélyebbek voltak az 1866. és 1870-iki háborúk veszteségei. Így Königratznál az osztrák háború legvéresebb csatájában a megvert osztrák hadsereg vesztesége 16 százalék volt, míg 1870-ben a németek vesztesége csak Spichernnél és Vioncillenél, a franciák vesztesége pedig a szedani kétségbeesett csatánál volt több 15 százaléknál. A bur háborúban az angolok vesztesége átlag 12 százalék volt, a buroké jóval kevesebb. Még az annyira véres orosz-japán háborúban, a Liaujang melletti csatát is beleszámítva, a veszteség nem lépte túl a 10—12 százalékos átlagot és csak a Sahonál és Mukdennél vívott 12 napos csatában érte el a megvert oroszok veresége a 20 százalékot. Az osztrák-francia háborúban a Magentánál és Solferinonál vívott döntő ütközetekben a veszteség kerek 10 százalék volt.

Az a körülmény, hogy a veszteségek a tökéletesebb fegyverek ellenére általában csökkennek, sajátságos módon akkor is kitűnik, ha a sebesültek és a halottak abszolút számát vesszük. De még feltűnőbb, ha ezeket a számokat a háborút viselő országok lakosságának számarányához hasonlítjuk.

Poroszországnak II. Frigyes császár idejében csak két és fél millió lakosa, Németországnak, a német-francia háború idején 46 millió lakosa volt. Mégis a poroszok például 1757. május 6-án Prágánál 12,000 embert veszítettek, a németek a Vionville melletti véres csatában 16,000 embert, Szedánnál pedig csak 8000-et.

A háborút viselő országok lakosságának számával összehasonlítva, még az orosz-japán háború nagy veszteségeinek a borzalma

is csökken, mert Japán lakossága talán még Németországnál is nagyobb.

A sebesülések különféle fajtái közül a legnagyobb gyakorlati jelentőségük a gyalogság puskalövéséitől okozott sérülések, mert a gyalogság mindig a legnagyobb tömege a harcoló seregeknek. Így volt ez az 1866. és az 1870. háborúban is. Sajátságos, hogy ezen semmit sem változtatott a tűzérés rendkívüli módon való fejlődése, mert megtanulták, hogy miképen védekezzenek a modern ágyúkkal, ezekkel a hatalmas pusztító eszközökkel szemben. Küttner ezt a saját tapasztalatai alapján állítja. 1900. februárjában látta, amikor Conje hadserege megadta magát Paandebérgnél. Az angolok száz és száz ágyúból, köztük sok nehéz hajóágyúból, éjjel-nappal tonnaszámba szórták a vasat a burokra: Cronje táborában alig volt egyetlen négyszögletes terület, amelyen ne lehetett volna néhány szétpukkant angol löveget találni. És az eredmény? Talán minden angol ágyúra jutott egy-egy sebesült vagy halott, annak ellenére, hogy a tíznapos ostrom alatt minden 34 burra jutott egy angol ágyú. A burok a hatalmas ostrom félelmetes hatása alatt hamarosan annyira a földbeásták magukat, valóságos földalatti várost építettek, hogy sem a srappnellek, sem a gránátok, sem a lidditbombák nem érthettek nekik. Még ma is áll az a tétel, hogy minden egyes sebesülthez vagy halottra jóval több kiló fém jut, mint amennyi a saját súlya.

Lényegesen más a helyzet a polgárháborúkban. A polgárháborúk az elképzelhető legvéresebb és leggyilkosabb háborúk s a nagy modern polgárháborúk egyetlen példája is borzalmas eredményeket szolgáltat: Az amerikai polgárháborúkban a szövetséges seregek 33—40 százalékot veszítettek: a háború összes eredménye fél millió halott és két millió sebesült volt. A Gettysburgnál 1863. július 23-án vívott ütközetben az egyesült csapatok 34,000, a szövetségesek 55,000 embert veszítettek. Még borzalmasabb az arány a modern tengeri csatáknál. Ebben a tekintetben ugyan az újabb korban csak az orosz-japán háború példái állnak a rendelkezé-

sünkre. A régi számokkal való összehasonlítás aligha lehetséges, mert a régebbi időkhez képest a harc módja nagyon is megváltozott. Manapság a tengeri csatáknál a leg-súlycsabb sebesülések aránytalanul nagy száma szorul a legrövidebb időben, a leg-szűkebb helyre. Puskalövéstől eredő seb alig fordul elő. A legtöbb sebesülést a gránátok, a hajó vas- és faalkatrészeinek a szilánkjai okozzák. Rendkívül gyakoriak a többszörös sebesülések. Ezekhez járulnak azok a tipikus sebesülések, amelyeket égések és leforrázások okoznak; a mérges gázoktól sokan el-kábulnak és megfuladnak. Az ágyúk tüze-lésének légnyomása is sok bajt okoz. Gondoljunk csak meg, hogy a lissai tengeri csatát két óra alatt, a Csusima melletti hatalmas csatát pedig 37 perc alatt döntötték el. Az összelövedő hajók földézetének állapotáról szemléltető képet ad a „Talbot“ angol cirkáló parancsnoka, aki közvetlenül a Csemulpa előtt vívott halálos csata után szállt a „Varyag“-ra: a földézet olyan volt, mintha vascső borította volna. Szétszakga-tott emberi tagok hevertek, vérükben fet-rengő, megcsontított sebesültek között. De még borzalmasabb az állapotok, ha a hajó hamarosan kigyulad, amint ez a „Knyaz Szuvarov“-val, az „Oszlabaya“-val és az „Alexander“-rel történt.

A BELGA KIRÁLY A PÁHOLYBÓL NÉZI AZ ESEMÉNYEKET.

London, szeptember 23. (Rómán át.) Erzsébet, a belgák királynője, gyermekeivel együtt Londonba érkezett. A királynénak Antwerpenből való elutazásával kapcsolatban az Express hágai tudósítója elbeszél egy epizódot, amely az antwerpeni ideiglenes királyi palotában játszódott le.

Albert belga király így szólt Progueville miniszterelnökhöz:

— Bizony szomorú sors vár szegény hazánkra. Isten nehéz megpróbáltatásnak tett ki mindannyiunkat, de sorsunkat, ha így akarta a végzet, megadással kell tűr-nünk és biznunk kell a szebb jövő hajnal-hasadásában. Még nincs minden elveszve, különösen ha mindenki megteszi legjobb tu-dása és képességei szerint hazája iránti kö-telességét. Ugyebár, ha szükséges lesz, ön is, meg én is, fegyvert fogunk és megyünk vissza a harctérre, ahonnan most sem gyá-vaságból távoztunk?

— Ugy fogok cselekedni én is, vágta közbe a királyné és velem jön Belgium min-den asszonya.

Sajnos, írja az Express, azóta tizenhét nap telt el, a végszükség már elkövetkezett, Belgiumban a sereg szétverve, az ország majdnem minden részében okkupálva, de Albert király és Erzsébet királyné London-ban páholyból nézik az eseményeket és a belga asszonyok, gyermekeik és férjeik halá-lát siratják.

MIÉRT MONDOTT LE A GÖRÖG KÜ-L-ÜGYMINISZTER?

Szófia, szeptember 23. Mértékadó szó-fiai politikai körökben egyértelműleg meg-állapítják, hogy Streit görög külügyminisz-ter azért mondott le, mert mint Németor-szág igaz és őszinte barátja, nem fejthetett ki olyan működést, melyet akart.

Szeged szab. kir. város tanácsától.
40353—1914. tan. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Szeged szab. kir. város részére 1914. évi november hó 1-étől 1918. évi december hó végéig terjedő idő alatt szükséges nyomtat-ványok készítésének és szállításának válla-lati uton leendő biztosítása iránt folyó évi október 10-én délelőtt 10 órakor az I. taná-csi ügyosztályban (Városi bérház I. emelet) tanácsai jóváhagyás fentartása mellett zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni, illet-ve az ajánlatok ugyanazon helyen és időben nyilvánosan felbontatni fognak.

A szabályszerűen kiállított s pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett s köz-vetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok a következő följiratu borítékban: „Ajánlat a 40353—1914. sz. versenyárgyalási hirtet-ményben kiírt városi nyomtatvány szállítá-sára“ 2000 korona óvadékképes értéknek ta-nácsai letétbe helyezését igazoló letéti nyug-tával látandók el s az árlejtés napjának dél-előtti 10 órájáig a tanácsai iktató hivatalba (Városház földszint) nyújtandók be.

Az óvadékok Szeged város letétpénztárá-nál helyezendők el s az árlejtést megelőző nap déli 12 órájáig fogadhatnak el.

Azon pályázók, kik ajánlatok benyujtá-sakor Szeged szab. kir. város hatóságával üz-leti összeköttetésben még nem állottak, ille-tőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon ke-reskedelmi és iparkamara bizonylatával ig-a-zolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tar-toznak.

A vállalati feltételek, fenti ügyosztály-ban a hivatalos órák alatt betekinthetők s rendelkezésre állanak.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Végül a hatóság fenttartja azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, az aján-lott árakra tekintet nélkül szabadon választ-hasson.

Szeged szab. kir. város tanácsának 1914. szeptember hó 21-én tartott üléséből.

Bokor Pál,
polgármester-helyettes.